

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia
i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r.

Załącznik nr 1²⁹⁾

WSKAZÓWKI METODYCZNE W SPRAWIE PRZEPROWADZANIA BADAŃ PROFILAKTYCZNYCH PRACOWNIKÓW

Słowniczek pojęć i objaśnienie użytych skrótów

- R₁ – czynnik o udowodnionym działaniu rakotwórczym
- R₂ – czynnik o wysoce prawdopodobnym działaniu rakotwórczym
- O – konieczność przedłużonej obserwacji poza okres pracy zawodowej
- A – czynnik o wysokim ryzyku działania alergizującego
- K – czynnik zaburzający rozrodczość (o działaniu genotoksycznym lub teratogennym)
- TE – test ekspozycyjny

Użyte określenia:

- 1) badanie lekarskie otolaryngologiczne, dermatologiczne, okulistyczne, neurologiczne – oznacza, że badanie powinien przeprowadzić lekarz danej specjalności,
- 2) zdjęcie rtg klatki piersiowej – oznacza zdjęcie pełnowymiarowe, przy czym zdjęcie rtg klatki piersiowej u narażonych na pyły zwłókniające ocenia się zgodnie z Międzynarodową klasyfikacją pylic, wprowadzoną przez Międzynarodową Organizację Pracy (Genewa, 1980 r.),
- 3) badanie spirometryczne – badanie obejmujące co najmniej pomiar pojemności życiowej (FVC lub VC), natężonej pierwszoszekundowej objętości wydechu (FEV₁) i jej wskaźnika odsetkowego (FEV₁%VC).

Dla niektórych substancji wskazano możliwość wykonania testów ekspozycyjnych, które mogą stanowić bardzo ważne narzędzie monitorowania stanu zdrowia osób narażonych. Ograniczone możliwości wykonywania takich testów powodują, że są one – poza przypadkiem narażenia na ołów – badaniem fakultatywnym.

²⁹⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 20 maja 1997 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. poz. 375), które weszło w życie z dniem 29 czerwca 1997 r., § 1 pkt 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 16, oraz § 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 15.

Lp.	Czynnik szkodliwy lub uciążliwy	Badania wstępne		Badania okresowe		Częstotliwość badań	Ostatnie badanie okresowe		Narządy (układy) krytyczne	Uwagi
		lekarskie	pomoocnicze	lekarskie	pomoocnicze		lekarskie	pomoocnicze		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I	Czynniki fizyczne									
1	Hałas	ogólne; otolaryngologiczne	audiometryczne tonalne w zakresie 125–8000 Hz (przewodnictwo powietrzne i kostne), inne w zależności od wskazań	ogólne; otolaryngologiczne	audiometryczne tonalne w zakresie 125–8000 Hz (przewodnictwo powietrzne i kostne)	ogólne co 4 lata; otolaryngologiczne i audiometryczne przez pierwsze 3 lata pracy w hałasie – co rok, następnie co 3 lata	ogólne; otolaryngologiczne	audiometryczne tonalne w zakresie 125–8000 Hz (przewodnictwo powietrzne i kostne)	narząd słuchu	1. W razie ujawnienia w okresowym badaniu audiometrycznym ubytków słuchu charakteryzujących się znaczną dynamiką rozwoju, częstotliwość badań audiometrycznych należy zwiększyć, skracając przerwę między kolejnymi testami do 1 roku lub 6 miesięcy. 2. W razie narażenia na hałas, którego równoważny poziom dźwięku przekracza stale lub często 110 dB (A), badanie audiometryczne należy przeprowadzać nie rzadziej niż raz w roku
2	Ultrafiolety i małej częstotliwości	ogólne; otolaryngologiczne	audiometryczne tonalne w zakresie 125–8000 Hz (przewodnictwo powietrzne i kostne)	ogólne; w zależności od wskazań – otolaryngologiczne	audiometryczne tonalne w zakresie 125–8000 Hz (przewodnictwo powietrzne i kostne)	co 2 lata	ogólne; otolaryngologiczne	audiometryczne tonalne w zakresie 125–8000 Hz (przewodnictwo powietrzne i kostne)	narząd słuchu	

1	3	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
	Drgania mechaniczne (wibracja) przekazywane na kończyny górne	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układy: naczyniowy, nerwowy i kostny w zakresie kończyn górnych	próba oziębienia z termometrią skórną i próbą uciskową; ocena czucia wibracji metodą palcesteriometryczną; zdjęcia rtg rąk i stawów łokciowych	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układy: naczyniowy, nerwowy i kostny w zakresie kończyn górnych	w zależności od wskazań – zdjęcia rtg kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego	w zależności od wskazań – zdjęcia rtg kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego	co 4 lata	ogólne; neurologiczne	w zależności od wskazań – zdjęcia rtg kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego	kręgosłup; układ nerwowy	obwodowy układ naczyniowy, nerwowy i kostny w zakresie kończyn górnych	Cdy okres pracy w narażeniu na drgania mechaniczne przekazywane na kończyny górne, trwa krócej niż 5 lat i ostatnie badanie okresowe nie ujawniło zmian wskazujących na rozwój choroby wibracyjnej – nie ma potrzeby powtórnego wykonywania zdjęć rtg kości rąk i stawów łokciowych
4	Drgania mechaniczne przekazywane na całe ciało (wibracja ogólna)	ogólne; neurologiczne	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układy: naczyniowy, nerwowy i kostny w zakresie kończyn górnych	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układy: naczyniowy, nerwowy i kostny w zakresie kończyn górnych	ogólne, w zależności od wskazań – zdjęcia rtg kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego	w zależności od wskazań – zdjęcia rtg kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego	co 3 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na stan skóry; okulistyczne z oceną soczewek	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi; retikulocyty	układ krwiotwórczy; soczewki; skóra; gonady	W przypadku skarg na zawroty głowy – badanie błędnika	R ₁ , O, K Zagrożenie rozwoju embrionalnego we wczesnym okresie ciąży. W razie przekroczenia dopuszczalnej dawki promieniowania obowiązuje kontrola stanu zdrowia. Ujawnienie utrzymującej się granulocytopenii wymaga przeprowadzenia badań czynnościowych układu białokrwinkowego i badania szpiku kostnego
5	Promieniowanie jonizujące	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę; okulistyczne z oceną soczewek	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę; okulistyczne z oceną soczewek	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę; okulistyczne z oceną soczewek	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi; retikulocyty	co 3 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na stan skóry; okulistyczne z oceną soczewek	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi; retikulocyty	układ krwiotwórczy; soczewki; skóra; gonady	R ₁ , O, K Zagrożenie rozwoju embrionalnego we wczesnym okresie ciąży. W razie przekroczenia dopuszczalnej dawki promieniowania obowiązuje kontrola stanu zdrowia. Ujawnienie utrzymującej się granulocytopenii wymaga przeprowadzenia badań czynnościowych układu białokrwinkowego i badania szpiku kostnego	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10	Zagrożenie związane z obsługą monitorów ekranowych	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę, układ ruchu w obrębie kończyn górnych i kręgosłupa szyjnego; okulistyczne	w zależności od wskazań	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ ruchu w obrębie kończyn górnych i kręgosłupa szyjnego; okulistyczne; w zależności od wskazań – dermatologiczne	w zależności od wskazań	co 4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ ruchu w obrębie kończyn górnych i kręgosłupa szyjnego; okulistyczne; w zależności od wskazań – dermatologiczne	w zależności od wskazań	tkanki okołostawowe w obrębie kończyn górnych; skóra, układ ruchu w zależności od wskazań (trądzik różowaty)	W przypadku ujawnienia odchyliń ze strony układu ruchu w zakresie kończyn górnych wskazana konsultacja ortopedyczna
11	(uchyłoma)									
12	Mikroklimat gorący	ogólne	EKG	ogólne	EKG	co 3 lata; powyżej 45 roku życia – co 2 lata	ogólne	EKG	układ krążenia	Badania profilaktyczne osób zatrudnionych w klimacie tropikalnym są uregulowane odrębnymi przepisami
13	Mikroklimat zimny	ogólne; w zależności od wskazań – dermatologiczne	w zależności od wskazań – EKG	ogólne; w zależności od wskazań – dermatologiczne	w zależności od wskazań – EKG	co 3 lata	ogólne; dermatologiczne	w zależności od wskazań	skóra; obwodowy układ naczyniowy	Należy rozważyć możliwość wykonania pracy w warunkach mikroklimatu zimnego u osób ze stanami zapalnymi w układzie ruchu i układzie oddechowym oraz z chorobą niedokrwienną serca
14	Zwiększone lub obniżone ciśnienie atmosferyczne	ogólne; otolaryngologiczne; neurologiczne; stomatologiczne	EKG	ogólne; otolaryngologiczne; neurologiczne; stomatologiczne	EKG	co 3 lata	ogólne; otolaryngologiczne; neurologiczne	EKG	układ krążenia; ośrodkowy układ nerwowy; narząd słuchu	Badania profilaktyczne nurków i personelu latającego są uregulowane odrębnymi przepisami

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
II	Pyl przemysłowy									
1	Pylы nieorganiczne (zawierające powyżej 10% wolnej krzemionki)	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne co 2 lata; pierwsze zdjęcie klatki piersiowej po 4 latach pracy, następnie co 2 lata; dodatkowo – patrz uwagi	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; w miarę możliwości – badanie gazów krwi	układ oddechowy	R ₂ , O Przy zawartości SiO ₂ powyżej 50% – po 4 latach narazenia badania okresowe co rok. U narazonych na ziemię okrzemkową badania okresowe co rok, łącznie ze zdjęciem rtg klatki piersiowej
2	Pylы nieorganiczne zawierające poniżej 10% wolnej krzemionki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne co 4 lata; pierwsze zdjęcie klatki piersiowej po 8 latach pracy, następnie co 4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; w miarę możliwości – badanie gazów krwi	układ oddechowy	R ₂ , O
3	Pylы kopalni węgla kamiennego	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne co 4 lata; pierwsze zdjęcie klatki piersiowej po 8 latach pracy, następnie co 4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; w miarę możliwości – badanie gazów krwi	układ oddechowy	R ₂ , O W razie stwierdzenia w obrazie rtg płuc zmian nierogulamiernych typu s.t.u – badania okresowe co 2 lata
4	Pylы grafitu	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne co 4 lata; pierwsze zdjęcie klatki piersiowej po 8 latach pracy, następnie co 4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; w miarę możliwości – badanie gazów krwi	układ oddechowy	R ₂ , O
5	Pylы nieorganiczne zawierające włókna azbestu	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy; w zależności od wskazań – laryngologiczne	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy; w zależności od wskazań – laryngologiczne	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; w miarę możliwości – badanie gazów krwi w spoczynku i po wysiłku	pierwsze badanie okresowe po 3 latach pracy, następnie co 2 lata; po 10 latach pracy – co rok	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy; w zależności od wskazań – laryngologiczne	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; w miarę możliwości – badanie gazów krwi w spoczynku i po wysiłku	układ oddechowy	R ₁ , O
6	Pyl talku zawierający włókna azbestu	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	pierwsze badanie okresowe po 3 latach pracy, następnie co 2 lata; po 10 latach narazenia – co rok	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; w miarę możliwości – badanie gazów krwi	układ oddechowy	R ₁ , O

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
7	Pył zawierający metale twardo (np. wolfram, kobalt)	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy; w zależności od wskazań – dermatologiczne	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	pierwsze badanie okresowe po roku pracy, następne co 2-4 lata; zdjęcie rtg klatki piersiowej co 4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy; w zależności od wskazań – dermatologiczne	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	układ oddechowy; skóra	A, O W przypadku narazenia na kobalt patrz cz. III pkt 28
8	Pył zawierający tworzywa sztuczne, w tym sztuczne włókna mineralne	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wywiad w kierunku alergii, układ oddechowy, skórę i błony śluzowe	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne; w zależności od wskazań – laryngologiczne, dermatologiczne	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	co 4 lata; po 15 latach pracy – co rok	ogólne; w zależności od wskazań – laryngologiczne, dermatologiczne	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	układ oddechowy; skóra i błony śluzowe	A, O
9	Pył organiczny pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wywiad w kierunku alergii, układ oddechowy i skórę	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	ogólne; w zależności od wskazań – laryngologiczne, dermatologiczne	spirometria; w zależności od wskazań – testy skórne	pierwsze badanie po roku pracy, następne co 4 lata	ogólne; w zależności od wskazań – laryngologiczne, dermatologiczne	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria	układ oddechowy; skóra	R ₁ – pyły drewna twardego A Wskazane korzystanie przy badaniach okresowych ze specjalnych kwestionariuszy dotyczących: byssinozji, przewlekłego zapalenia oskrzeli i astmy oskrzelowej
III	Czynniki toksyczne									
1	Związki akrylowe a) akrylonitryl b) akrylany	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, skórę i błony śluzowe ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, wątrobę, skórę, błony śluzowe	w zależności od wskazań badania czynności wątroby; stężenie kreatyniny w surowicy; badanie ogólne moczu	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, skórę i błony śluzowe ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, wątrobę, skórę, błony śluzowe	w zależności od wskazań badania czynności wątroby; stężenie kreatyniny w surowicy; badanie ogólne moczu	co 2-4 lata jak wyżej	ogólne; neurologiczne jak wyżej	w zależności od wskazań badania czynności wątroby; stężenie kreatyniny w surowicy; badanie ogólne moczu	układ nerwowy; skóra; błony śluzowe układ nerwowy; wątroba; skóra; błony śluzowe	R ₂ , O, A jak wyżej

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2	Aldehydy a) akrylowy b) mrowkowy (formaldehyd)	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę i spojówki jak wyżej	spirometria jak wyżej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę i spojówki jak wyżej	spirometria jak wyżej	co 2-4 lata jak wyżej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę i spojówki jak wyżej	spirometria jak wyżej	układ oddechowy; skóra; spojówki jak wyżej	A R _s , O, A
3	Amoniak	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i spojówki	spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i spojówki	spirometria	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i spojówki	spirometria	układ oddechowy; spojówki; rogówki	
4	Arsen i jego związki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę i skórę; w zależności od wskazań – neurologiczne	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby; EKG; badanie ogólne moczu	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę i wątrobę; w zależności od wskazań – neurologiczne	morfologia krwi z rozmazem; badanie ogólne moczu; badania czynności wątroby; EKG	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę i skórę; w zależności od wskazań – neurologiczne	morfologia krwi z rozmazem; badanie ogólne moczu; badania czynności wątroby; zdjęcie rtg klatki piersiowej; EKG; w zależności od wskazań – badanie przewodnictwa nerwów obwodowych	układ oddechowy; skóra; wątroba; nerki; układ krwiotwórczy; obwodowy układ nerwowy; obwodowy układ naczyniowy	R _s , O Po 10 latach narazenia – zdjęcie rtg klatki piersiowej
	w tym – arsenowodor	ogólne	morfologia krwi	ogólne	morfologia krwi	co 2-4 lata	ogólne	morfologia krwi	układ czerwono-krwinkowy	
5	Azotu tlenki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i spojówki	spirometria; zdjęcie rtg klatki piersiowej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i spojówki	spirometria	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i spojówki	spirometria; zdjęcie rtg klatki piersiowej	układ oddechowy; spojówki	
6	Bar i jego związki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	spirometria; zdjęcie rtg klatki piersiowej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	spirometria	co 4 lata; pierwsze zdjęcie rtg klatki piersiowej po 8 latach pracy	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; w zależności od wskazań – badanie gazów krwi	pluca	
7	Benzen	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi	pierwsze badanie po 6 miesiącach pracy, następne co rok	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi	układ krwiotwórczy; układ nerwowy	R _s , O, K TE: oznaczenie zawartości fenolu w moczu

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
8	Benzo(a)piren	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	morfologia krwi z rozmazem; badanie ogólne moczu; zdjęcie rtg klatki piersiowej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	morfologia krwi z rozmazem; badanie ogólne moczu; zdjęcie rtg klatki piersiowej	co 1-2 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	morfologia krwi z rozmazem; badanie ogólne moczu; zdjęcie rtg klatki piersiowej	układ oddechowy; skóra; pęcherz moczowy	R ₂
9	Beryl i jego związki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę i spojówki	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; badania czynności wątroby	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę, powieki i spojówki	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; badania czynności wątroby	co 3-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę, powieki i spojówki	zdjęcie rtg klatki piersiowej; spirometria; badania czynności wątroby; w zależności od wskazań – badanie gazów krwi	układ oddechowy; skóra; wątroba	R ₁ , O
10	Brom i jego związki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę i spojówki	spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę i spojówki	spirometria	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę i spojówki	spirometria	układ oddechowy; skóra; spojówki	A
11	Chlor, chlorowodór i tlenki chloru	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę i spojówki; w zależności od wskazań – laryngologiczne	spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę i spojówki; w zależności od wskazań – laryngologiczne	spirometria	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę i spojówki; w zależności od wskazań – laryngologiczne	spirometria	układ oddechowy; skóra; spojówki	
12	Chrom i chromiany	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę; w zależności od wskazań – laryngologiczne, dermatologiczne	zdjęcie rtg klatki piersiowej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę; w zależności od wskazań – laryngologiczne, dermatologiczne	w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej	co 3-4 lata; po 10 latach pracy – co 2 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę; laryngologiczne i dermatologiczne	zdjęcie rtg klatki piersiowej	układ oddechowy; skóra	R ₁ , O, A
13	Czterochlorek węgla	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę, układ nerwowy	badania czynności wątroby; HBsAg; stężenie kreatyniny w surowicy; badanie ogólne moczu	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę, układ nerwowy	badania czynności wątroby; stężenie kreatyniny w surowicy; badanie ogólne moczu; w zależności od wskazań – HBsAg	co 1-2 lata	ogólne; neurologiczne	badania czynności wątroby; stężenie kreatyniny w surowicy; badanie ogólne moczu	wątroba; nerki; ośrodkowy układ nerwowy	
14	Czterochloroetylen (PER)	ogólne; neurologiczne	badania czynności wątroby; w zależności od wskazań – EKG, EEG	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne	badania czynności wątroby; w zależności od wskazań – EKG, EEG	co 2-4 lata	ogólne; neurologiczne	badania czynności wątroby; w zależności od wskazań – EKG, EEG	układ nerwowy; wątroba	R ₂

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
15	Czterotylek ołowiu	ogólne; neurologiczne	w zależności od wskazań	ogólne; neurologiczne	oznaczenie poziomu ołowiu we krwi, w zależności od wskazań – EEG i badanie psychologiczne	co rok		ogólne; neurologiczne	oznaczenie poziomu ołowiu we krwi, w zależności od wskazań – EEG i badania psychologiczne	ośrodkowy układ nerwowy	Wymieniony zakres badań profilaktycznych dotyczy kierowców samochodowych i pracowników stacji obsługi paliw
16	Dwumetyloformamid	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę	badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę	badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę	badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	wątroba; nerki	A	
17	Epichlorohydryna	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy; badania czynności wątroby; spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy; badania czynności wątroby; spirometria	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy; badania czynności wątroby; spirometria	układ oddechowy; skóra; wątroba; nerki	Rz, O, A, K	
18	Fenol i polifenole	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy i skórę	badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę	badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	co 2-4 lata	ogólne; neurologiczne	badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	układ nerwowy; wątroba; nerki; skóra	O TE: oznaczenie zawartości fenolu w moczu	
19	Fluor i fluorki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na stan uzębienia	spirometria; zdjęcie rtg kości jednego podudzia	ogólne, ze zwróceniem uwagi na stan uzębienia; laryngologiczne	spirometria; fosfataza alkaliczna	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na stan uzębienia; laryngologiczne	spirometria; zdjęcie rtg kości podudzia lub miednicy, z uwzględnieniem uwagi w kolumnie 11; po 10 latach pracy – zdjęcie rtg kręgosłupa lędźwiowego, fosfataza alkaliczna	układ oddechowy; układ kostny	Zdjęcie rtg kości co 6 lat, naprzemiennie: jednego podudzia lub miednicy. TE: oznaczenie zawartości fluorów w moczu	
20	Fosfor biały (zółty)	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę, błony śluzowe, wątrobę i układ kostny	spirometria; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; oznaczenie wapnia i fosforu w surowicy i krwi	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, skórę, błony śluzowe, wątrobę i układ kostny	spirometria; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; oznaczenie wapnia i fosforu w surowicy krwi	co 1-2 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę, błony śluzowe, wątrobę i układ kostny	spirometria; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; oznaczenie wapnia i fosforu w surowicy krwi	skóra; błony śluzowe; układ oddechowy; układ kostny; wątroba; nerki		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	c) diacetone, tlenek miedzi	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę	badania czynności wątroby; stężenie kreatyniny w surowicy; badanie ogólne moczu	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę	badania czynności wątroby; stężenie kreatyniny w surowicy; badanie ogólne moczu	jak wyżej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę	badania czynności wątroby; stężenie kreatyniny w surowicy; badanie ogólne moczu	wątroba, nerki	
28	Kobalt	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ krążenia, oddechowy i skórę	EKG; spirometria; zdjęcie rtg klatki piersiowej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ krążenia, oddechowy i skórę	EKG; spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ krążenia, oddechowy i skórę	EKG; spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej	mięsień sercowy; układ oddechowy; skóra	A
29	Ksytlen	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi	co 2-4 lata	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi	układ krwiotwórczy; układ nerwowy	TE: oznaczanie zawartości metylohipurowego w moczu
30	Mangan i jego związki	ogólne; neurologiczne	badanie ogólne moczu; badania czynności wątroby	ogólne; neurologiczne	badanie ogólne moczu; badania czynności wątroby	co 2-4 lata	ogólne; neurologiczne	badanie ogólne moczu; badania czynności wątroby	układ nerwowy; wątroba; nerki	K
31	Nafta i jej produkty a) benzyna ekstrakcyjna, nafta b) mieszaniny zawierające wielopięścienne węglowodory aromatyczne, np. pak, smoła, asfalty	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę jak wyżej	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi; badanie ogólne moczu; zdjęcie rtg klatki piersiowej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę jak wyżej	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi; badanie ogólne moczu; zdjęcie rtg klatki piersiowej	co 2-4 lata co 1-2 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę jak wyżej	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi; badanie ogólne moczu; zdjęcie rtg klatki piersiowej	układ krwiotwórczy; skóra skóra; układ krwiotwórczy; pęcherz moczowy; układ oddechowy	R, O
32	Naftalen i pochodne (naftol, dekalina, tetralina)	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę	morfologia krwi; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę	morfologia krwi; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę	morfologia krwi; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	wątroba, nerki, krwinki czerwone	A
33	Nikiel i jego związki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę i układ oddechowy	spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę i układ oddechowy	spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej	co 2 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę i układ oddechowy	spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej	skóra; układ oddechowy	R, O, A

1	34	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Nitrogliceryna i nitroglikol		ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ krążenia i nerwowy	EKG	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ krążenia i nerwowy	EKG	co 1-2 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ krążenia i układ nerwowy	EKG	układ nerwowy; układ krążenia	
	35	Ołów i jego związki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy	EKG	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ krążenia i neurologiczne	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ krążenia i neurologiczne	u pracowników rozpoczynających pracę w narażeniu na ołów oznaczenie stężenia ołowiu we krwi przez pierwsze trzy miesiące – co miesiąc, a następnie co 3 miesiące – w pierwszym roku zatrudnienia. W kolejnych latach u pracowników, u których stężenie ołowiu we krwi utrzymuje się w granicach 300–500 µg/l (1,45–2,42 µmol/l) u mężczyzn i 200–300 µg/l (0,97–1,45 µmol/l) u kobiet – co 6 miesięcy.	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne	EKG	układ krwiotwórczy; układ nerwowy, nerki	K
			ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy	morfoloia krwi; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne	morfoloia krwi; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy. Stężenie: ołowiu we krwi oraz co najmniej jednego z następujących: cynkoproporfiryny w erytrocytach lub kwasu deltaaminolewulinowego w moczu	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ krążenia i układ nerwowy	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne	morfoloia krwi; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy. Stężenie: ołowiu we krwi oraz co najmniej jednego z następujących: cynkoproporfiryny w erytrocytach lub kwasu deltaaminolewulinowego w moczu	układ krwiotwórczy; układ nerwowy, nerki	Wskazaniami do trwałego odświeżenia od pracy w narażeniu na ołów są: 1) nawracające, trzyletne, początkowe objawy ołowicy w ciągu ostatnich 3 lat pracy w narażeniu na ołów, 2) nawracająca, dwukrotna kolka ołowicza, 3) encefalopatia i/lub polineuropatia ołowicza, 4) nefropatia ołowicza. Wskazane jest stosowanie aktualnych „Zaleceń dotyczących rozpoznawania i profilaktyki medycznej ołowicy”, opracowanych przez Instytut Medycyny Pracy w Łodzi i Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
36	Pesticydy 1. Hamujące aktywność cholinesterazy a) związki fosforoorganiczne, np. paration, malation, mefosfolan b) karbamiany, np. aldikarb, karbaryl 2. Węglowodory chlorowane: – związki dwuchlorodwufenylometanu, np. metoksychlor, metiochlor – chlorowane cyklodieny, np. aldrin, dieldrin – związki chlorowane benzenu, np. lindan, cykloheksanon 3. Związki kwasu dwuchlorofenoksyoctowego, np. dichlorprop, mekloprop	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne jak wyżej ogólne, ze zwróceniem uwagi na nerwowy, wątrobę i skórę jak wyżej ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, wątrobę i skórę	aktywność cholinesterazy krwinkowej jak wyżej morfologia krwi; badania czynności wątroby badania czynności wątroby; poziom cukru we krwi; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne jak wyżej ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, wątrobę i skórę jak wyżej ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, wątrobę i skórę	w zależności od wskazań jak wyżej morfologia krwi; badania czynności wątroby badania czynności wątroby; poziom cukru we krwi; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	I raz w roku jak wyżej I raz w roku I raz w roku	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne jak wyżej ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, wątrobę i skórę ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, wątrobę i skórę	w zależności od wskazań jak wyżej morfologia krwi; badania czynności wątroby badania czynności wątroby; poziom cukru we krwi; badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	w układzie enzymatycznym; inhibitor cholinesterazy krwinkowej jak wyżej układ nerwowy; wątroba; skóra układ nerwowy; wątroba; skóra, nerki	Wymienione poniżej nazwy chemiczne występują jako składniki wielu preparatów handlowych o różnych nazwach w zależności od producenta TE: u osób narazonych sezonowo należy oznaczać aktywność cholinesterazy krwinkowej przed i po każdym okresie oprysków jak wyżej Morfologię krwi wykonywać tylko u narazonych na chlorowane związki benzenu A Mogą działać miotoksycznie

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	4. Pesticydy dwutiotarbaminowe, np. maneb, zineb, etylenotio-mocznik (ETU) i propylenotio-mocznik (PTU), np. chloroksuron, linuron 5. Związki dwupierydylowe np. parakwat, dikwat 6. Dwunitroalkilofenole np. dinoseb, dimokap 7. Pretroidy, np. aletryna, cypermetryna, dekametryna, permetryna	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, wątrobę, tarczycę i skórę ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę; w zależności od wskazań – okulistyczne ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy i skórę	badania czynności wątroby; badanie EKG; w zależności od wskazań – badania czynności tarczycy spirometria; zdjęcie rtg klatki piersiowej morfologia krwi; stężenie kreatyniny w surowicy; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu w zależności od wskazań	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę, skórę, spojówki i układ nerwowy ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy i stan psychiczny	badania czynności wątroby; badanie EKG; badania czynności tarczycy spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej morfologia krwi; stężenie kreatyniny w surowicy; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu w zależności od wskazań	1 raz w roku 1 raz w roku 1 raz w roku, badanie okulistyczne co 4 lata 1 raz w roku	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy, wątrobę, tarczycę i skórę ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę; w zależności od wskazań – okulistyczne ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy i skórę	badania czynności wątroby; badanie EKG; badania czynności tarczycy spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej morfologia krwi; stężenie kreatyniny w surowicy; badania czynności wątroby w zależności od wskazań	układ nerwowy; serce – układ bodźcoprzewodzący; wątroba; tarczycy; skóra płuca wątroba, nerki; krwinki czerwone układ nerwowy; skóra	A
37	Pirydyna	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę, skórę, spojówki i układ nerwowy	badania czynności wątroby	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę, skórę, spojówki i układ nerwowy	badania czynności wątroby	co 4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę, skórę, spojówki i układ nerwowy	badania czynności wątroby; w zależności od wskazań – badanie przewodnictwa nerwów obwodowych	wątroba, skóra; spojówki; układ nerwowy	
38	Rtęć a) metaliczna i jej związki nieorganiczne	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy i stan psychiczny	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy i stan psychiczny	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy; w zależności od wskazań – EEG i badanie psychologiczne	co 1–2 lata	ogólne; neurologiczne	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy; w zależności od wskazań – EEG i badanie psychologiczne	układ nerwowy; nerki	K TE: oznaczanie zawartości rtęci w moczu

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	b) związki organiczne	ogólne; neurologiczne	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy; badania czynności wątroby	ogólne, w zależności od wskazań – neurologiczne; okulistyczne	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy; badania czynności wątroby; w zależności od wskazań – EEG; badanie psychologiczne, badanie pola widzenia	1 raz w roku	ogólne; neurologiczne; okulistyczne	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy; badania czynności wątroby; w zależności od wskazań – EEG; badanie psychologiczne, badanie pola widzenia	układ nerwowy; nerki; wątroba; nerw wzrokowy	jak wyżej
39	Siarkowódór	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, spojówkę, układ nerwowy i sprawność powonienia	spirometria; zdjęcie rtg klatki piersiowej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, spojówkę, układ nerwowy i sprawność powonienia; w zależności od wskazań – okulistyczne	spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej	co 2–4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i nerwowy	spirometria; zdjęcie rtg klatki piersiowej	układ oddechowy; układ nerwowy; rogowki; spojówki	
40	Siarki tlenki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	spirometria; zdjęcie rtg klatki piersiowej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej	co 2–4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy	spirometria; zdjęcie rtg klatki piersiowej	układ oddechowy	R ₁ , O – mgły kwasu siarkowego
41	Terpentyna	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę i nerki	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę i nerki	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	co 2–3 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na skórę i nerki	badanie ogólne moczu; stężenie kreatyniny w surowicy	skóra; nerki	A
42	Toluen	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi	co 2–4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ nerwowy	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi	układ krwiotwórczy; układ nerwowy	TE; oznaczenie zawartości kwasu hipurowego w moczu
43	Trójchloroetylen (TRI)	ogólne; neurologiczne	badania czynności wątroby; EKG; w zależności od wskazań – EEG	ogólne; neurologiczne	badania czynności wątroby; EKG; w zależności od wskazań – EEG	co 2–4 lata	ogólne; neurologiczne	badania czynności wątroby; EKG; w zależności od wskazań – EEG	układ nerwowy; wątroba; serce – układ bodźcowoprzewodzący	R ₂ TE; oznaczenie zawartości kwasu trójchloroocetowego w moczu
44	Wanadu pięciotlenek	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	spirometria; zdjęcie rtg klatki piersiowej	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej	co 2–4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	spirometria; w zależności od wskazań – zdjęcie rtg klatki piersiowej	układ oddechowy; skóra	A

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
45	Węgla dwusiarczek	ogólne; neurologiczne	poziom cholesterolu i trójglicerydów we krwi; poziom cukru we krwi; EKG	ogólne; neurologiczne	poziom cholesterolu i trójglicerydów we krwi; EKG; w zależności od wskazań – EEG, badanie przewodnictwa nerwów obwodowych, badanie psychologiczne	co 2–3 lata	ogólne; neurologiczne; w zależności od wskazań – psychiatryczne	poziom cholesterolu i trójglicerydów we krwi; EKG; w zależności od wskazań – EEG, badanie przewodnictwa nerwów obwodowych, badanie psychologiczne	układ nerwowy; układ krążenia	K Wskazane pierwsze badanie psychologiczne i psychiatryczne po 5 latach pracy
46	Węgiel tlenek	ogólne	EKG	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne	EKG	co 2–4 lata	ogólne; neurologiczne	EKG	układ nerwowy; układ krążenia	
47	Węglowodórów alifatycznych związki nitrowe i aminowe a) związki aminowe (metyloamina, dwumetyloamina, dwuetyloamina) i dwuaminowe (etylenodwuamina, tetrametylenodwuamina)	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, nerwowy, skórę i spojówki	w zależności od wskazań	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, nerwowy, skórę i spojówki	w zależności od wskazań	co 2–4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, nerwowy, skórę i spojówki	w zależności od wskazań	układ oddechowy; układ nerwowy; skóra; błony śluzowe	A
	b) związki nitrowe (nitroetan, nitropropan)	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę i błony śluzowe	badania czynności wątroby	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę i błony śluzowe	badania czynności wątroby	co 2–4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę i błony śluzowe	badania czynności wątroby	wątroba; błony śluzowe	
48	Węglowodórów aromatycznych związki nitrowe i aminowe: a) związki nitrowe, np. nitroloeny, nitrobenzeny	ogólne	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby	ogólne	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby, w zależności od wskazań – badanie zawartości methemoglobiny we krwi	1–2 razy w roku	ogólne	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby	krwinki czerwone; wątroba	A

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	b) związki aminowe, np. anilina, benzydolina, beta-naftyloamina	ogólne	morfologia krwi z rozmazem; badanie ogólne moczu; badania czynności wątroby	ogólne	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby	pierwsze badanie po 3-6 miesiącach pracy, następne 1-2 razy w roku	ogólne	morfologia krwi z rozmazem; badanie ogólne moczu; badania czynności wątroby	krwinki czerwone; wątroba; pęcherz moczowy	R ₁ , O, A W przypadku narazenia na amiliny, w zależności od wskazań – badanie zawartości methe-moglobiny we krwi
49	Winylobenzen (styren)	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, wątrobę, skórę i układu nerwowego	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, wątrobę, skórę i układu nerwowego; w zależności od wskazań – neurologiczne, dermatologiczne	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy, wątrobę, skórę i układu nerwowego; w zależności od wskazań – neurologiczne, dermatologiczne	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby	skóra, układ oddechowy; układ nerwowy; układ krwiotwórczy; wątroba	R ₂ , O, K – tlenek styrenu TE: oznaczanie zawartości kwasu migdałowego w moczu
50	Winylu chlorek	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę i skórę	badania czynności wątroby; HBsAg; próba oziębienia rąk; zdjęcie rtg rąk	ogólne, w zależności od wskazań – dermatologiczne	badania czynności wątroby; próba oziębienia rąk	co 1-2 lata	ogólne, w zależności od wskazań – dermatologiczne	badania czynności wątroby; próba oziębienia rąk; zdjęcie rtg rąk	obwodowy układ naczyniowy; wątroba; skóra; kości palców rąk	R ₂ , O, K USG wątroby po 10 latach pracy, następnie w zależności od wskazań. W przypadku dodatkowej próby oziębienia w badaniu okresowym – zdjęcie rtg rąk
51	Zywiec epoksydowe	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy i skórę	spirometria	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy; w zależności od wskazań – dermatologiczne	spirometria	co 3-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ oddechowy; w zależności od wskazań – dermatologiczne	spirometria	skóra; układ oddechowy	A
52	Mieszanki rozpuszczalników organicznych	ogólne; neurologiczne	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi; badania czynności wątroby; w zależności od wskazań – EEG	ogólne; neurologiczne	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi; badania czynności wątroby	co 2-4 lata	ogólne; neurologiczne	morfologia krwi z rozmazem; płytki krwi; badania czynności wątroby; w zależności od wskazań – EEG	układ nerwowy; układ krwiotwórczy; wątroba	Rozszerzenie zakresu badań lekarskich i pomocniczych, w tym psychologicznych powinno wynikać ze specyfiki działania na organizm poszczególnych składników mieszaniny rozpuszczalników

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
53	Cytostatyki	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę i skórę	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę i skórę	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę i skórę	morfologia krwi z rozmazem; badania czynności wątroby; badanie ogólne moczu	wątroba; układ krwiotwórczy	R ₁ lub R ₂ , K
IV	Czynniki^{*)} biologiczne									^{*)} Wykonanie badania serologicznego służącego rozpoznaniu zakażenia czynnikiem biologicznym wymaga uzyskania pisemnej zgody badanego, poinformowanego o celu, sposobie wykonania i ewentualnych skutkach badania.
1	Wirus zapalenia wątroby – typ B (HBV)	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę	bilirubina; ALAT w surowicy; inne w zależności od wskazań	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę	bilirubina; ALAT w surowicy; inne w zależności od wskazań	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę	bilirubina; ALAT w surowicy; inne w zależności od wskazań	wątroba	R ₁ – po udokumentowanym zachowaniu na wirusowej zapalenie wątroby typu B. Pracownicy służby zdrowia zatrudnieni w kontakcie z krwią
2	Wirus zapalenia wątroby – typ C (HCV)	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę	bilirubina; ALAT w surowicy; inne w zależności od wskazań	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę	bilirubina; ALAT w surowicy; inne w zależności od wskazań	co 2-4 lata	ogólne, ze zwróceniem uwagi na wątrobę	bilirubina; ALAT w surowicy; inne w zależności od wskazań	wątroba	R ₁ – po udokumentowanym zachowaniu na wirusowej zapalenie wątroby typu C. Pracownicy służby zdrowia zatrudnieni w kontakcie z krwią
3	Ludzki wirus niedoboru odporności nabytej (HIV)	ogólne	w zależności od wskazań	ogólne	w zależności od wskazań	co 2 lata	ogólne	w zależności od wskazań	układ odpornościowy	Pracownicy służby zdrowia zatrudnieni w kontakcie z krwią

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	a) zagrożenia wynikające ze stałego dużego dopływu informacji i gotowości do odpowiedzi	ogólne, ze zwróceniem uwagi na stan psychiczny	poziom cholesterolu, EKG	ogólne, ze zwróceniem uwagi na stan psychiczny	poziom cholesterolu; EKG	co 2-4 lata	ogólne	poziom cholesterolu; EKG	układ krążenia; ośrodkowy układ nerwowy	Wskazane jest kozystanie przez lekarza z konsultacji psychologicznej w przypadku oceny, że wykonowanie pracy może powodować narazenie życia własnego lub innych. Zakres badań i ich interpretacja przez psychologa powinna być zależna od oceny krytycznej funkcji psychologicznej decydującej o wykonywaniu pracy
	b) zagrożenia wynikające z pracy na stanowiskach decyzyjnych i związanych z odpowiedzialnością	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej
	c) zagrożenia wynikające z narazania życia	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej
	d) zagrożenia wynikające z monotonii pracy	ogólne	w zależności od wskazań	jak wyżej	w zależności od wskazań	jak wyżej	jak wyżej	w zależności od wskazań	ośrodkowy układ nerwowy	
2	Prace wymagające pełnej sprawności psychooruchowej	ogólne; okulistyczne; neurologiczne	testy sprawności psychooruchowej	ogólne; w zależności od wskazań – okulistyczne, neurologiczne	w zależności od wskazań – testy sprawności psychooruchowej	co 3-4 lata; powyżej 50 roku życia – co 2 lata	ogólne	w zależności od wskazań		
3	Praca na wysokości a) do 3 m	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne, okulistyczne, otolaryngologiczne	w zależności od wskazań	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne, okulistyczne, otolaryngologiczne	w zależności od wskazań	co 3-5 lat	ogólne	w zależności od wskazań		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	b) powyżej 3 m	ogólne; neurologiczne; okulistyczne; otolaryngologiczne z oceną błędników	w zależności od wskazań	ogólne; neurologiczne; okulistyczne; otolaryngologiczne	w zależności od wskazań	co 2-3 lata; powyżej 50 roku życia – co rok	ogólne	w zależności od wskazań		Wady wzroku wymagające stałego noszenia szkieł korekcyjnych stanowią przeciwwskazanie do zatrudnienia (nie dotyczy soczewek kontaktowych)
4	Praca zmianowa	ogólne	w zależności od wskazań	ogólne	w zależności od wskazań	co 3-5 lat	ogólne	w zależności od wskazań		
5	Praca fizyczna z wydatkiem energicznym na pracę powyżej 1500 kcal/8 godzin lub 3 kcal/min dla mężczyzn i powyżej 1000 kcal/8 godz. lub ponad 2 kcal/min dla kobiet	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układy: ruchu, krążenia i oddechowy	EKG; w zależności od wskazań – spirometria; zalecana próba wysiłkowa: VO_2max	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układy: ruchu, krążenia i oddechowy	EKG; w zależności od wskazań – spirometria; zalecana próba wysiłkowa: VO_2max	co 5 lat; powyżej 45 roku życia – co 3 lata	ogólne	EKG		
6	Praca w wymuszonej pozycji	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ ruchu	w zależności od wskazań	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne, ortopedyczne	w zależności od wskazań	co 3-5 lat	ogólne; w zależności od wskazań – neurologiczne, ortopedyczne	w zależności od wskazań	układ ruchu	
7	Praca wymagająca ruchów monotonnych kończyn	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ ruchu i obwodowy układ nerwowy	w zależności od wskazań	ogólne, ze zwróceniem uwagi na układ ruchu i obwodowy układ nerwowy	w zależności od wskazań	co 3-5 lat	ogólne	w zależności od wskazań	układ ruchu; obwodowy układ nerwowy	
8	Praca wymagająca stałego i długotrwałego wysiłku głosowego	ogólne; laryngologiczne; w zależności od wskazań laryngologa – badanie foniatryczne	w zależności od wskazań	ogólne; laryngologiczne; w zależności od wskazań laryngologa – badanie foniatryczne	w zależności od wskazań	co 5 lat	ogólne; laryngologiczne; w zależności od wskazań laryngologa – badanie foniatryczne	w zależności od wskazań	narząd głosu	
VI	Praca bez określonego czynnika narażenia	ogólne	w zależności od wskazań	ogólne	w zależności od wskazań	co 5 lat	ogólne	w zależności od wskazań		